

Information om tand och käk röntgen

Information från röntgenbilder gör det möjligt att bedöma sådant vi inte kan se med egna ögon. Hos oss använder vi digital tand och käk röntgen för att ta reda på orsaken till tand och käk ställningsfel, analysera avvikelser som kan påverka behandlingen och behandlingsplanering. Digital röntgen avger lägre stråldos och kan visas direkt på en bildskärm. Vi använder både slätröntgen (två dimensionell) och CBCT (tre dimensionell) teknik. Valet beror alltid på vilken frågeställningen är.

Röntgen tas alltid på individuell bas och det är alltid tandläkaren som först avgör när bildtagning ska ske.

När och varför används röntgen

För dig som är patient på Ortodontiakademin används röntgen vid följande tillfällen:

- För att ta reda på om du har något sjukdomstillstånd i tänder eller käkar som behöver behandlas inför, under eller efter tandregleringen.
- För att ta reda på avvikelser från normal tand och käk utveckling och planera för en normal utveckling på barn och unga
- För att undersöka om det finns tandanlag i käken som inte brutit fram som förväntat.
- För att kunna planera en tandreglering. Då behövs röntgenbilder av tänder, tandanlag och ansiktets ben. Det är exempelvis viktigt att tandläkaren kan undersöka käkbenets utseende för att bedöma hur tänderna kan förflyttas och att avgöra behandlingsmetod.
- För uppföljning under eller efter avslutad behandling. Tandläkaren kan till exempel behöva utvärdera käkens tillväxt över tid eller utföra prognosbedömningar med hjälp av röntgen.

För dig som kommer på röntgenremiss till **OAimagΞ** sker det vid följande tillfällen:

- När diagnosen är osäker. Om du har tandvärk kan det ha flera orsaker.
- Med hjälp av röntgen kan tandläkaren ställa rätt diagnos och ge rätt behandling.
- Innan du ska behandlas. Ska du till exempel få en tand utdragen är det viktigt att tandläkaren vet hur roten ser ut. Beroende på hur roten ser ut kan sätten att ta bort tanden variera.
- Efter en behandling. På röntgenbilderna kan tandläkaren till exempel se om delar av rötter finns kvar och om läkningen går som den ska.
- Före en operation. Det är exempelvis viktigt att tandläkaren kan undersöka käkbenets utseende innan hen sätter in tandimplantat.
- För att kunna planera en tandreglering, det vill säga tandställningar av olika slag. Då behövs röntgenbilder av tandanlag och skallens ben.
- För att på barn undersöka om det finns tandanlag där permanenta tänder inte bryter fram som förväntat.
- Under behandling och även efteråt. Tandläkaren brukar till exempel kontrollera att en rotfyllning har blivit tät.

Förberedelser inför röntgen

Du behöver inte förbereda dig på något särskilt sätt inför en röntgenundersökning av tänder och käkar.

Så går röntgenundersökningarna till

Vid käk och panorama (tandöversikt) röntgen placeras du i en apparat som har en sensor och skannar av det aktuella området utifrån och vid tandröntgen placeras en sensor i din mun. Tidigare användes alltid en väst respektive halskrage under hakan som skydd mot röntgenstrålningen. Idag har man tagit bort detta då moderna röntgenapparater effektivt avskärmar och reducerar använd stråldos.

Sensorn är kopplad till en dator och reagerar på strålarna från röntgenapparaten. Röntgenapparaten riktar mot den del som ska undersökas. Röntgenstrålarna går igenom kroppen och träffar sensorn på andra sidan. Röntgenbilderna visas genast på en bildskärm.

Det känns ingenting att bli röntgad. Däremot kan den sensor som placeras i din mun skava när den ligger i munnen. Om du får kväljningar av att sensorn förs in i munnen brukar det gå över om den försiktigt placeras på sin plats, till exempel för att undersöka positionen på en hörntand som ligger fel i käken.

Risker och nytta vid röntgen

Vi använder digital tandröntgen, som ger en betydligt lägre stråldos och ger inga effekter. Du kan alltid fråga tandläkaren varför röntgenbilden behöver tas. Tandläkaren måste ha ett skäl till att ta röntgenbilder men det finns nästan alltid då man inte kan se in i käk- och ansiktsben.

Det finns ingen anledning att avstå från röntgen om du är gravid eftersom skyddet är bra och stråldosen låg.

Tandläkaren och tandsköterskan skyddar sig genom att gå ut ur rummet när bilden tas eftersom de annars skulle utsättas för strålning många gånger varje dag.

